

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tugevam kutseõpe = sobivamad töötajad tööturul

Marelle Möll

kutsehariduse valdkonna peaekspert

Haridus- ja Teadusministeerium

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Millist töötajat tänane tööandja ootab?

1. Digitaalsed oskused
2. Paindlikkus ja kohanemisvõime
3. Meeskonnatöö ja koostööoskused
4. Suhtlemisoskused
5. Probleemide lahendamise ja kriitilise mõtlemise oskused
6. Õppimisvõimekus
7. Tulemusele orienteeritus

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kokkuvõttes otsivad tööandjad inimesi, kes suudavad tasakaalustada oma professionaalseid oskusi, suhtlemisvõimekust ja kohanemisvõimet, et edukalt toime tulla kiirelt muutuvate töötingimustega

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kas Eesti kutseõpe tagab täna selliste ootustega
töötajaid?

Toetavad aspektid

- Praktiline õpe ja tugevad praktikad reaalses töökeskkonnas.
- Kutsekoolide tihe koostöö ettevõtetega tagab parema valmisoleku tööturule sisenemiseks.
- Suurenenud tähelepanu digitaalsete ja tehnoloogiliste oskuste arendamisele.

Väljakutsed

- **Muutused ja kiirus** - tööturg muutub kiiresti ja uue tehnoloogia või muu olulise uuenduse lisamine õppekavadesse võib võtta aega.
- **Õppimisvõimekus ja iseseisvuse arendamine** - vähene rõhk õpilase iseseisva mõtlemise ja probleemide lahendamise oskuse arendamisele. Rohkem keskendutakse konkreetsete tööoskuste omandamisele.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kokkuvõttes pakub Eesti kutseõpe tugeva aluse tööturul vajalike **oskuste** arendamiseks, kuid nõrgaks jäävad tööelu üldoskused.

Tugevam kutseõpe

- Kutseõpe ei ole lihtsalt töösüste õpetamine, vaid see on põhjalik protsess konkurentsivõime arendamiseks.
- Kõrgetasemelisem kutseõpe aitab olla paindlikum ja loob valmiduse töötama erinevates rollides.
- Kui tööturul on rohkem kõrge kvalifikatsiooniga töötajaid, siis see tõstab mitte ainult majanduse tootlikkust, vaid ka elatustaset.
- Aitab vähendada tööpuudust ja sotsiaalset ebavõrdsust, sest töö leidmisel on paremad võimalused.

MUUTUSED HARIDUSES

- Alusharidusseadus
- **Õpikohustusliku ea pikendamine**
- **Kutsehariduse reform**
- Õpetajate karjäärimudel
- Koolijuhtide atesteerimine
- Haridusvõrgu reform
- Tehisaru kasutuselevõtt

Õppimiskohustus

- Õppimiskohustus on **kohustus osaleda põhi-, kesk- või kutseharidusõppes** omandades teadmisi, oskusi ja pädevusi enda arengu tagamiseks.
- **Isik on õppimiskohustuslik 18-aastaseks saamiseni.** Õppimiskohustus loetakse täidetuks enne 18-aastaseks saamist juhul, kui isik on omandanud kesk- või kutsehariduse.

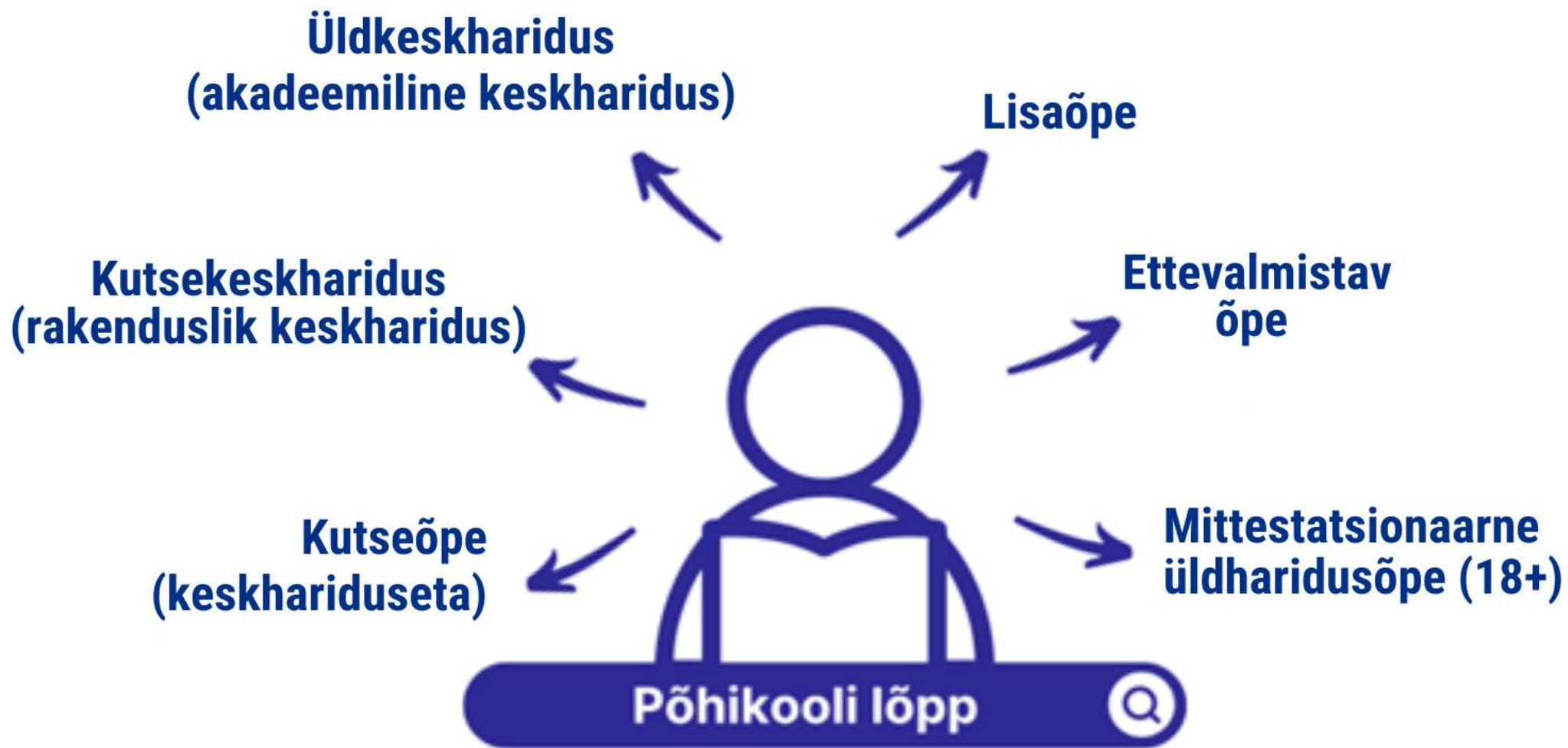

Miks on seda vaja teha?

- Põhiharidusest **ei piisa** toimetulekuks töö- ja ühiskonnaelus!
- Meie ülesanne on sillata **kõigile** noortele temale sobivaim õpitee vajalike oskuste ja võimekuste omandamiseks.
- Tehnoloogiarikas ja kiiresti muutuv maailmas **vajalike üldoskuste** tase on kõrgem kui tänane põhiharidus võimaldab.
- Mida rohkem noori jõuab kõrgemate kvalifikatsiooninõuetega töökohtadeni või ettevõtete loomiseni, seda kõrgem on ühiskondlik heaolu tase (suurem majanduskasv).
- Tuua Eesti **tööturule iga-aastaselt ligi 1300 kvalifitseeritud** noort rohkem.

Kutsehariduse reform

Eesmärk: muuta rakenduslik keskharidus gümnaasiumihariduse kõrval konkurentsivõimeliseks ja atraktiivseks edasiõppimise valikuks, mis võimaldab lõpetajatel nii edukalt rakendust leida tööturul kui jätkata õpinguid kõrgharidusõppes

Õppekavade arendamine

- Uus kutsekeskhariduse mudel
- Uued laiapõhjalised valdkondlikud õppekavad, „küpsemine“ spetsialiseerumiseni
- Üldoskuste arendamine
- Personaalsem lähenemine õpiteede valikule

Õppe pakkumise korrastamine

- Õppe pakkumise kooskõlla viimine tööturu vajadustega
- Koolide vastutusvaldkondade süsteemi väljatöötamine
- Hariduskeskuste loomine

Õigusruumi muutmine

- Muudatused reformide alustamiseks ja läbiviimiseks
- Rahastamismehhanismide ajakohastamine, sh tasuline kutseõpe
- Uus kutsehariduse seadus

Vana ja Uus kutsekeskhariduse mudel

Vana		UUS
Kogumaht	180 EKAP (3 aastat)	240 EKAP (4 aastat)
Üldõpingud	30 EKAP	80 EKAP
Põhiõpingud	123 EKAP	125 EKAP
Valikõpingud	27 EKAP (min. 15%)	30 EKAP
Vabaõpingud	0	5 EKAP

4 aastane rakenduslik keskharidus

1. Uued valdkondlikud õppekavad, mille raames on õppijal läbi valikute võimalus ise oma õpiteed kujundada, sh võimaldatakse arvestada ka mitteformaalse õppe käigus omandatud.
2. Laiapõhjalised valdkondlikud õppekavad, mis võimaldavad „küpsemist“, suunavalikuid ja spetsialiseerumisi.
3. Õpinguid sissejuhatav osa arendab vajalikke pädevusi ja toimetulekuoskusi elukestvaks õppeks ja ühiskondlikus elus hakkamasaamiseks, mis toetavad õppijat edasisel õpiteel.
4. Suurenenud üldharidusõpingute õppe maht loob eeldused õpingute jätkamiseks järgmisel kutse- ja haridustasemel (kõrgharidus).
5. Suurem tähelepanu tööelu üldoskuste arendamisele.
6. Senisest suuremad valikuvõimalused valikõpingutes sh üldharidusõpe.

Kutsekeskhariduse arendamisega lahendatavad probleemid:

1. Põhikooli lõpetajate jaoks ei ole kutsekeskharidus ei populaarsuse ega kasulikkuse mõttes võrdväärne valik õpingute jätkamiseks keskhariduse tasemel. Kutsekeskhariduse üldharidusõpingute vähene maht **ei toeta õpingute jätkamist kõrghariduse** tasemel (õpinguid jätkab vaid 6% lõpetajatest).
2. Põhikooli järgsete **erialade valik on piiratud** ja erialad ei ole noortele atraktiivsed. Suur väljalangevus kutsekeskharidusõppes esimesel õppeaastal viitab nii puudulikule karjääriõppele ja valedale erialavalikutele kui põhihariduse õpilünkadele.
3. Kutsekeskharidusõpe ei toeta õppijate üldpädevuste – mõtlemise, suhtlemise ja enesejuhtimise - arengut moel, mis on vajalik õppija arenguks, elus edukaks toimetulekuks ja elukestvas õppes osalemiseks. Sellele viitavad nii tööandjate tagasiside, OSKA raportid ja kutsekeskhariduse 2025 aasta uuring.
4. Paremat üldhariduslikku ettevalmistust eeldavad ka üha keerukamaks muutuvad tööülesanded erinevatel kutse- ja erialadel.

Uued 4-aastased õppekavad

2025/26 õppeaastal piloteeritavad õppekavad

1. Bio- ja keemiatööstuse tehnoloogia
2. Ehitustehnoloogia
3. Ilu- ja heaoluteenused
4. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
5. Turismiteenused
6. Tööstuse digitehnoloogia
7. Visuaalmeedia tehnoloogia
8. Toiduainete tehnoloogia
9. Tekstiiltoodete disain ja tehnoloogia
10. Jätkusuutliku ettevõtluse korraldus
11. Logistika ja laokorraldus
12. Masintööstustehnoloogia
13. Side- ja võrgutehnoloogia

Tugevam üldharidus:

- arendab meid kui inimesi- paindlikeks, kriitilisteks, teadlikeks ja vastutustundlikeks kodanikeks;
- avab meelerahu erinevates eluvaldkondades ja aitab meil mõista maailma, kus elame, et teha teadlikke otsuseid nii meie elus kui ka ühiskonnas.

Tugev kutseõpe on kasulik igal tasandil.

Kutseharidus on investering teadlikumasse ja pädevamasse tööjõusse.

Mida tugevam on kutseharidus, seda paremini mõistavad töötajad oma eriala, tööprotsesse ja arenevad tööturгу.

Kõrgema kvalifikatsiooniga töötaja tähendab tõhusamat ja kvaliteetsemat tööd.

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Kutseharidusse panustamine ei ole ainult isiklik valik, vaid ka ühiskonna ja majanduse arengu võti.

Tugevam kutseharidus loob teadlikuma ja konkurentsivõimelisema Eesti!

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna kuulamast!

Marelle Möll

